

**SPRAWOZDANIE Z REALIZCJI
STRATEGII INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SOKÓŁKA NA
LATA 2005-2010
W 2010 ROKU**

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sokółka została uchwalona przez Radę Miejską w dniu 17 czerwca 2005 roku.

W strategii określono misję jako: „zapewnienie mieszkańcom gminy Sokółka warunków sprzyjających osobistemu rozwojowi oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu poprzez stworzenie sprawnego systemu umożliwiającego osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych”.

W części programowej zawarto szczegółowe programy polityki pomocy społecznej do realizacji na terenie gminy ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działania.

W ramach celu strategicznego określonego jako: **„Systematyczna analiza istniejących problemów społecznych”** dokonano:

1. Oceny stanu potrzeb społecznych i sporządzono zapotrzebowanie środków na realizację zadań zleconych oraz własnych na 2010 rok w oparciu o obowiązujące akty prawne.
2. Oceny możliwości skutecznego reagowania na pojawiające się kwestie społeczne.

Stosowano następujące kierunki działania:

1. Systematyczny monitoring problemów społecznych realizowany przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce
  - Zwiększające się zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze

2. Przyznawanie pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłku, zasiłku celowego na zakup żywności w ramach Wieloletniego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na ogólną kwotę 748 106,92 zł
3. Systematyczna analiza zasobów finansowych przeznaczonych na realizację zadań własnych i zleconych.
  - Obserwowano systematyczną pauperyzację społeczeństwa kwalifikującego się objęcia pomocą w formie zasiłku okresowego. W 2010 roku koszt tego zadania wyniósł 2 356 916,50 zł
4. Coroczne informowanie radnych i decydentów o istniejących potrzebach i kwestiach społecznych.
5. Analiza świadczonej pomocy ze względu na efektywność i właściwość adresatów.
  - W obawie przed zmarnotrawieniem środków pracownicy socjalni systematycznie nadzorowali zasadność wydatków w rodzinach zagrożonych marginalizacją
  - Pracownicy socjalni zawarli z podopiecznymi kontrakty socjalne obligujące w/w do przestrzegania wspólnych ustaleń mających na celu wyprowadzenie klientów z kręgu pomocy społecznej (71 kontrakty socjalne)
6. Ciągłe podnoszenie kwalifikacji przez kadrę pomocy społecznej w celu lepszego rozpoznawania i reagowania na pojawiające się kwestie społeczne.
  - 3 osoby ukończyły studia podyplomowe,
  - 1 osoba ukończyła studia wyższe magisterskie
  - 1 osoba ukończyła studia wyższe licencjackie
7. Realizacja projektu: „Program wsparcia społeczno – zawodowego dla osób objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

8. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce posiada certyfikat „Centrum Aktywności Lokalnej”
9. **Środowiskowy Dom Samopomocy** w ramach swojej działalności realizuje cele zapewniające opiekę użytkownikom tego domu. Zadania stawiane przed placówką mają wpływać efektywnie na realizację celów samopomocowych oraz prospołecznych, przygotowując do samodzielnego życia. Raz do roku jest opracowywany plan postępowania wspierająco – rehabilitacyjnego, po półroczu w razie potrzeb jest on modyfikowany.

W ramach postępowania dobierane są indywidualne formy pomocy oparte na elastycznym, długotrwałym programie działania. Dotyczy to przede wszystkim wyrabiania umiejętności wykonywania podstawowych zadań życiowych, tworzenie umiejętności współżycia w grupie, tworzenie naturalnej grupy wsparcia, a także działania w kierunku integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem rodzinnym i społecznością lokalną. Dzięki temu powstaje sieć wsparcia o wielu ogniwach. Stanowią ją: poradnictwo lekarza psychiatry, terapia zajęciowa, praca asystentów prowadzących, oraz praca socjalna. Wszystkie te przedsięwzięcia kształtują umiejętność współżycia w grupie oraz tworzą naturalne grupy wsparcia.

Współpraca z pracownikami socjalnymi z Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce umożliwia aktualizację dokumentacji oraz podjęcia odpowiednich działań na rzecz domowników Środowiskowego Domu Samopomocy. Praca socjalna wpływa na poprawę sytuacji bytowej niektórych domowników, a także pomoc w sytuacjach losowych. Podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy mają zapewniony jeden posiłek ciepły (obiad), gdyż są objęci Programem Rządowym w ramach Pomocy w Zakresie Dożywiania. Podopieczni otrzymują także żywność w ramach programu PAET. Żywność jest wydawana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce.

Asystenci prowadzący co roku opracowują zakres usług terapeutycznych dla poszczególnych osób z wyliczeniem kosztów tych usług.

W skład usług terapeutycznych wchodzi:

- zajęcia reedukacyjne
- zajęcia plastyczne
- zajęcia kulturalno – integracyjne

- trening z zakresu samoobsługi
- trening higieniczny
- trening kulinarny
- zajęcia relaksacyjne
- zajęcia audiowizualne
- zajęcia rekreacyjno – usprawniające
- poradnictwo, interwencja i edukacja medyczna
- postępowanie rehabilitacyjno – terapeutyczne

W ramach zajęć reedukacyjnych kontynuowano realizację celów zawartych w rocznym planie pracy dla danych zajęć. Ćwiczenia były prowadzone w formie grupowej, co wzmacniało pozytywne relacje wśród podopiecznych oraz umożliwiało kontrolę pracy.

Realizowano także ćwiczenia indywidualne z uczestnikami w celu wzmocnienia postawy samodzielności oraz odpowiedzialności za wykonywane działania. W trakcie zajęć pracowano nad motywacją uczestników, samokontrolą oraz rozwijano i doskonalono sprawności intelektualne i poznawcze.

W ramach zajęć prowadzone były ćwiczenia rozwijające, usprawniające, doskonalące z elementami Kinezylogii Edukacyjnej P. Dennisona. Uczestnicy w ramach zajęć reedukacyjnych korzystali z różnych pomocy jak np. gry edukacyjne oraz edukacyjne gry komputerowe.

W ramach zajęć plastycznych doskonalono nabyte umiejętności dbając o estetykę wykonywanych prac. Zapoznawano się też z nowymi technikami jak np. quilling. Quilling jest to rodzaj papieroplastyki, gdzie zwiija się papier w sprężynki, a następnie się przykleja. Ważne w tej technice jest równe skręcanie z czym nasi podopieczni dobrze sobie poradzili. Technika ta bardzo im się spodobała. Starano się również wykonywać prace z surowców wtórnych, przy udziale nowych materiałów i pomocy. W pracowni plastycznej starano się dobierać indywidualne formy pracy, aby każdy w zależności od zainteresowania, stopnia trudności jak i własnych możliwości mógł znaleźć coś co by go zainteresowało i wykazać się swoimi zdolnościami. Prace wykonywane w pracowni plastycznej były prezentowane na wystawach i kiermaszach. Zorganizowano wystawę prac w Bibliotece Publicznej w Sokółce, w Bibliotece

Pedagogicznej w Sokółce, w Gminnym Ośrodku Kultury w Krynkach.

W ramach zajęć podopieczni zapoznawali się z różnego rodzaju sztuką poprzez zwiedzanie wystaw zorganizowanych przez Sokólski Ośrodek Kultury w Sokółce, Bibliotekę Pedagogiczną w Sokółce i Bibliotekę Publiczną w Sokółce.

Dochody uzyskane ze sprzedaży prac na kiermaszach zasilły konto środków własnych, co umożliwiło podopiecznym udział w spotkaniach integracyjnych (pokrycie kosztów przejazdu), jak również zorganizowanie wycieczki nad morze. Przy udziale funduszy ze środków własnych, oraz wpłata sponsora umożliwiły zorganizowanie czterodniowej wycieczki nad morze i zwiedzenie Trójmiasta. Udział w spotkaniach integracyjnych i wycieczka nad morze odegrały znaczącą rolę w zakresie integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem społecznym. Środowiskowy Dom Samopomocy przekazywał swoje prace na cele charytatywne, takie jak Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy oraz wspomagał akcje prowadzone przez Fundację ” Sokólski Fundusz Lokalny”.

Uczestnicy w ramach zajęć relaksacyjnych korzystali z zajęć indywidualnych i zbiorowych. Na zajęciach indywidualnych podejmowali się czynności dających odprężenia i wpływających na podniesienie samoakceptacji. Zajęcia grupowe dostarczały relaksu poprzez ruch i muzykę, wywoływały dobre samopoczucie wśród uczestników.

Na zajęciach kulturalno – integracyjnych uczestnicy byli angażowani do przygotowywania występów na różne okazje. Stanowiły one duże wyzwanie, gdyż wymagały samodyscypliny i regularności, a także pomagały przełamywać tremę. Ponieważ występy podobały się podopieczni czuli się zmotywowani i chętnie uczestniczyli w kolejnych przygotowaniach. W minionym okresie podopieczni brali udział w:

- V Przeglądzie Kolęd i Pastorałek Osób Niepełnosprawnych w Archidiecezjalnym Wyższym Seminarium Duchownym w Białymstoku, w I Łąpskim Festiwalu Tanecznym Osób Niepełnosprawnych „Płas”, w przeglądzie twórczości osób niepełnosprawnych w Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Sokółce w ramach „Wielkiego Święta Małego Człowieka” oraz IV Przeglądzie Piosenki Biesiadnej Osób Niepełnosprawnych „Po ten

kwiat...” w Białymstoku.

W ramach zajęć kulturalno – integracyjnych podopieczni wraz z opiekunami wspólnie obchodzili różne święta jak np. imieniny, urodziny, Dzień Matki, Dzień Kobiet czy wspólne świętowanie wigilii. W minionym roku z okazji Dnia Matki zaproszono mamy. Podopieczni przygotowali część artystyczną i małe upominki. W grudniu odbyła się doroczna Wigilia z udziałem Burmistrza Sokółki, Dyrektora i pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce. Na to spotkanie podopieczni przygotowali jasełka, upominki, odbyło się wspólne śpiewanie kołęd.

Podopieczni uczestniczyli w spotkaniach z pisarzami i podróżnikami organizowanych przez Bibliotekę Publiczną w Sokółce w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki, a także w koncertach organizowanych przez Sokólski Ośrodek Kultury jak np. Dni Kultury Chrześcijańskiej.

Na zajęciach audiowizualnych uczestnicy korzystali ze sprzętu audiowizualnego. Wykorzystywali programy graficzne, edukacyjne, odwiedzali ciekawe strony internetowe, słuchali muzyki, oglądali teledyski.

Zajęcia rekreacyjno – usprawniające pomagają podopiecznym utrzymać formę fizyczną. Uczestnicy chodzą na spacer, grają w ping-ponga, ćwiczą z muzyką, uczestniczą w zajęciach na basenie. Posiadane przez ośrodek rowery są wykorzystywane na wycieczki rowerowe. W ramach zajęć podopieczni przygotowywali się do zawodów sportowych.

W minionym roku podopieczni brali udział w Mini Olimpiadzie dla Osób Niepełnosprawnych w Łapach „ Szansa na start - II Łapskie Zawody Sportowe Osób Niepełnosprawnych” zorganizowane przez Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” w Łapach. Spotkanie zakończyło się wręczeniem dyplomów, medali i wspólną zabawą integracyjną.

W ramach treningu higienicznego, kulinarnego i samoobsługi były prowadzone zajęcia i treningi mające na celu wyrabianie umiejętności wykonywania podstawowych zadań życiowych, dbanie o higienę i czystość przyuczenie do funkcjonowania w ośrodku, domu i innym otoczeniu. Systematycznie był prowadzony trening budżetowy usprawniający umiejętność gospodarowania własnym budżetem, pomoc przy zakupach i pomoc w realizacji opłat stałych.

W minionym roku dostaliśmy z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego dotację w wysokości 5000 zł. na środki na realizację zadań zleconych gminom w zakresie rozwoju sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W ramach funduszy zakupiono monitor, urządzenie do masażu, garnki, ręczniki, drabinę, wyrzynarkę do drewna, maszynę do szycia, materiały plastyczne i biurowe. W ramach tego możliwe też było zorganizowanie wigilii dla podopiecznych.

Podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy uczestniczą także w projekcie „Droga do pracy” Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Ziemi Sokólskiej „Barka” w partnerstwie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sokółce, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy uczestniczą w szkoleniach i naradach. Starszy administrator uczestniczył w naradzie szkoleniowej w Powiatowym Ośrodku Wsparcia w Łązniach zorganizowanej przez Wydział Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego mającej na celu wymianę informacji dotyczącej zasad działania i finansowania ośrodków wsparcia, oraz omówienia wprowadzonych regulacji prawnych w ustawie o pomocy społecznej oraz wymianie doświadczeń dotyczących funkcjonowania ośrodków.

Trzech pracowników brało udział w szkoleniu „Komunikacja z osobą zaburzoną psychicznie i jego rodziną.” zorganizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku. Celem szkolenia było podniesienie wiedzy dotyczącej problematyki związanej z zaburzeniami i chorobami psychicznymi, jak również rozwój i trening umiejętności w zakresie realizowania właściwych form kontaktu z osobą dotkniętą zaburzeniem lub chorobą.

Ponadto pracownicy udzielają się w różnego rodzaju placówkach oświatowych i kulturalnych służąc pomocą przy organizowaniu wystaw i konkursów, a także biorąc udział w komisjach podsumowujących konkursy.

W ramach celu strategicznego „**Wsparcie rodzin z dziećmi a w szczególności zapobieganie patologiom w rodzinie**” realizowano następujące cele szczegółowe:

1. Wspomaganie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych prowadzące do utrzymania dziecka w rodzinie, w szczególności:
  - pomoc rodzicom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych poprzez odtwarzanie bądź wzmocnienie ich funkcji – współpraca pracowników socjalnych z psychologami i pedagogami szkolnymi oraz Komendą Powiatową Policji w Sokółce,
  - zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami (opłacono obiady dla 1057 dzieci na łączną kwotę 349 652,00 zł). Udzielono pomocy finansowej w formie posiłku nie wymagającej przeprowadzenia wywiadu środowiskowego dla 157 dzieci na kwotę 28 346,00 zł. Przyznanie zasiłków celowych na opłacenie m.in. energii elektrycznej, opału, leków i odzieży i obuwia na kwotę 37 030,00 zł
2. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców:
  - Pracownicy socjalni w 9 przypadkach przeprowadzili wywiady środowiskowe pod kątem zdolności wychowawczych w postępowaniu przygotowawczym do umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych.
  - Przeprowadzono wywiady środowiskowe w stosunku do ok. 103 osób zobowiązanych do alimentacji, a uchylających się od tego obowiązku.
  - Występowano do Powiatowego Urzędu Pracy w Sokółce (ok. 37 przypadków) o zaktywizowanie zawodowe osób niewywiązujących się z obowiązku alimentacyjnego.

Stosowano następujące kierunki działania:

1. Systematyczna praca socjalna z rodzicami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.

2. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej:

a) Z systemu pomocy społecznej:

- Zasiłki okresowe dla 919 rodzin na kwotę celową 2 356 916,50 zł
- Zasiłki stałe dla 146 osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym i znacznym w tym: dla 114 osób samotnie gospodarujących oraz dla 32 osób pozostających w rodzinie na kwotę 542 415,79 zł
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 12 osób na kwotę 55 000,00 zł
- Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla 121 osób na kwotę 41 564,13 zł
- Posiłki (dzieci + dorośli) dla 1146 osób na kwotę 399 281,00 zł
- Posiłki nie wymagającej przeprowadzenia wywiadu środowiskowego dla 157 dzieci na kwotę 28 346,00 zł.
- Zasiłki celowe na zakup żywności dla 559 rodzin z programu rządowego: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na kwotę 320 479,92 zł
- Zasiłki celowe np. na zakup odzieży, opału, leków na kwotę 37 030,00 zł
- Zasiłki celowe wypłacone w ramach realizacji projektu: „Program wsparcia społeczno – zawodowego dla osób objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce” na kwotę 51 420,00 zł
- Sprawienie pogrzebów na kwotę 7 000,00 zł
- Przygotowanie Wigilii dla samotnych na kwotę 4 550,00 zł

b) Z systemu świadczeń rodzinnych:

	Liczba gospodarstw domowych	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń
Zasiłki rodzinne	1500	29210	2.532.089
Urodzenie dziecka	134	135	135.000
Urlopy wychowawcze	74	416	158.308

Samotne wychowanie dziecka	115	1734	300.140
Rehabilitacja	85	904	69.760
Dojazd i internat	205	3069	162.130
Zasilek pielęgnacyjny	418	4440	679.320
Świadczenie pielęgnacyjne	47	454	232.891
Ubezpieczenie społeczne	30	244	31.849
Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	290	4844	387.520
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	266	267	267.000
Fundusz Alimentacyjny	147	2411	677.214

3. Systematyczna współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, w szczególności z sądem rodzinnym i kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży.
4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce wraz z Fundacją Sokółski Fundusz Lokalny zawarł porozumienie o współpracy w zakresie rozdawania artykułów żywnościowych w ramach realizacji programu **„Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej”**. Artykuły żywnościowe w ramach tego programu przekazywane są przez „Bank Żywności” w Suwałkach. W 2010 roku wydano około 600 rodzinom ok. 47 ton żywności. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce przygotował wydawanie żywności.
5. Sokółski Fundusz Lokalny przeprowadził trzy razy w roku zbiórki żywności w sklepach, poprzez świetlice rozprowadzono 5,5 ton żywności dla ubogich

dzieci. Fundacja przeprowadziła też rozdawanie odzieży i sprzętów dla rodzin dotkniętych ubóstwem lub klęską żywiołową.

6. Systematyczne współdziałanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół (ok. 60 przypadków), a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom (ok. 42 przypadków) i dofinansowanie działań naprawczych prowadzonych przez szkoły, w tym dożywianie uczniów, osób niepełnosprawnych, chorych.

7. Działał **Punkt Pomocy Rodzinie przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Punkt Pomocy Rodzinie mieszczący się w Sokółce na ul. Plac Kościuszki 26 (obecnie nowa lokalizacja) działa od 1.09.2008 roku. Jego celem jest udzielanie bezpłatnej, profesjonalnej pomocy psychologicznej oraz pedagogicznej osobom indywidualnym i rodzinom. W okresie od stycznia do grudnia 2010 roku łącznie miały miejsce 197 spotkań terapeutycznych.

Pracownicy punktu podnoszą swoje kwalifikacje i umiejętności uczestnicząc w specjalistycznych formach doskonalenia.

Pomoc pedagogiczną świadczy mgr Krystyna Możejko Andryszczyk – wykształcenie wyższe pedagogiczne (pedagogika opiekuńczo – wychowawcza), studia podyplomowe (działania psychokorekcyjne), Studium Profilaktyki Uzależnień. W 2009r. ukończyła szkolenie z mediacji podstawowych i nabyła uprawnień mediatora.

W ramach pedagogicznej pomocy od września do grudnia odbyło się 37 spotkań indywidualnych. Zgłosiło się 31 kobiet i 6 mężczyzn z następującymi problemami:

- **alkoholowy** – 4 osoby (3 kobiety i 2 mężczyzn)
- **kryzys małżeński** – 5 kobiet
- **osobiste** – obejmującym 14 osób (11 kobiet i 3 mężczyzn)
- **przemocy** – 2 kobiety
- **wychowawcze** – 11 osób (w tym: 10 kobiet i 1 mężczyzna)

Pomocy psychologiczno - terapeutycznej udziela mgr Ewa Roman – psycholog, wykształcenie wyższe psychologiczne, oligofrenopedagog. W 2009 roku ukończyła 4 -letnie studia podyplomowe z psychoterapii.

W ramach pomocy psychologicznej świadczonej od stycznia do grudnia 2010 r. odbyło się 165 spotkań psychologiczno - terapeutycznych.

Pomoc obejmowała następujące problemy:

- **osobiste** (w tym trudności osobiste, trudności w relacjach małżeńskich, konflikty małżeńskie, rodzinne, kryzysy małżeńskie, trudności w relacjach z dziećmi) – które dotyczyły 125 osób: 112 kobiet i 13 mężczyzn;
- **przemocy** (rodzinnej, domowej, sąsiedzkiej, psychicznej, fizycznej) – które dotyczyły 20 kobiet;
- **alkoholowy** – z którym zgłosiło się 20 osób: 11 kobiet i 9 mężczyzn.

Udzielono pomocy jednorazowej, 3-4 spotkaniowej lub też dłuższego wsparcia nawet trwającego 4-5 miesięcy w zależności od potrzeb osób potrzebujących wsparcia.

W ramach zajęć edukacyjnych dla dorosłych w Punkcie Pomocy Rodzinie w I półroczu 2010 roku przeprowadzono zajęcia psychoedukacyjne pt. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, część I. Odbyło się 20 czterogodzinnych spotkań grupowych w ramach I części „Szkoły dla Rodziców i Wychowawców, czyli zajęć warsztatowych podnoszących umiejętności wychowawcze.

Nadal promowano Punkt Pomocy Rodzinie poprzez roznoszenie ulotek i prowadzenie rozmów dotyczących zasad funkcjonowania i form pomocy dostępnych w punkcie z przedstawicielami różnych instytucji publicznych i niepublicznych.

8. Sokólski Fundusz Lokalny:

Prowadzenie Ośrodka Wsparcia Rodzinie który zapewnia pomoc osobom nie radzącym sobie z opieką i wychowaniem dzieci.

Na terenie Sokółki działają dwie świetlice socjalterapeutyczne prowadzone przez SFL.

I) Świetlica socjalterapeutyczna „Koniczynka”

II) Świetlica socjalterapeutyczna „Stokrotka”

Sokólski Fundusz Lokalny przed organizacją wypoczynku letniego informował rodziny poprzez ogłoszenia w prasie, Internecie, podopiecznych Sądu Rejonowego w Sokółce i Ośrodka Pomocy Społecznej Sokółce o możliwości wyjazdu na obóz dzieci z ubogich rodzin. Podobnie w zakresie organizacji ferii zimowych (w czasie ferii zimowych skierowane były głównie do dzieci ze świetlic socjalterapeutycznych).

9. Prowadzenie przez Nauczycieli z **Przedszkola Nr 2, Przedszkola Nr 3** w Sokółce programów profilaktycznych i dydaktycznych „Bezpieczny przedszkolak”, „Przyjaciel Zippiego” mających na celu zrozumienie przez dzieci konieczności przestrzegania zasad warunkujących bezpieczeństwo, umiejętność rozwiązywania konfliktów.

10.Szkoła Podstawowa w Boguszach w ramach tego celu strategicznego realizowała następujące projekty:

- a)** „Radosna szkoła – kraina sprawności i zdrowia” – wyposażenie miejsc aktywności ruchowej dla najmłodszych uczniów,
- b)** „Owoce w szkole” - długoterminowa zmiana nawyków żywieniowych dzieci i młodzieży poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw w ich codziennej diecie
- c)** „Bezpieczna energia RWE” – przedstawienie zagrożeń płynących z niewłaściwego obchodzenia się z prądem oraz sposobów oszczędnego gospodarowania energią.

11.Przedszkole Nr 1w Sokółce w ramach tego celu strategicznego realizowało następujące projekty:

- a)** Kształtowanie właściwych postaw dzieci w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa w otaczającym świecie – program promocji zdrowia
- b)** Programy profilaktyczne zdrowia publicznego: „Program dot. bezpieczeństwa na drodze”, „Program adaptacyjny”, „Program wychowawczy” – program promocji zdrowego stylu i trybu życia.
- c)** „Bezpieczny przedszkolak” – edukacja prewencyjna

d) Działania edukacyjne wspierające równy start dzieci – koła zainteresowań.

12. Szkoła Podstawowa w Starej Kamionce realizowała następujące projekty:

- a) „Owoce w szkole” – wdrożenie wśród uczniów klas I – III nawyków zdrowego odżywiania się. Projekt finansowany przez Agencję Rynku Rolnego
- b) „Radosna szkoła” – wyposażenie szkół i placów zabaw w sprzęt umożliwiający pełną realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego. Projekt finansowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Urząd Miejski w Sokółce.

13. Przedszkole Nr 5 w Sokółce realizowało następujące projekty:

- a) „Las, tajemnice i przedszkolaki” – projekt edukacyjny realizowany przy współpracy z Gminnym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku, Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego
- b) Projekt partnerski „Wędrówki Przedszkolaka na ratunek przyrodzie” – nawiązanie współpracy z przedszkolami z całej Polski: uświadomienie potrzeby dbania o przyrodę i jej poszanowania.
- c) Cykl warsztatów z rodzicami – wzrost społecznej świadomości w działaniach przedszkola; wsparcie rodzin
- d) Udział w szkoleniu „Lokalne inicjatywy na rzecz wyrównania edukacyjnych szans dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich” – wzbogacenie wiedzy nauczycieli na temat wyrównania szans edukacyjnych
- e) „Nazywanie świata po angielsku” – umożliwienie poznania języka angielskiego wszystkim dzieciom bezpłatnie
- f) „Pomóż chronić środowisko – zużyte baterie na śmietnisko” – zbiórka zużytych baterii
- g) „Kubusiowi Przyjaciele natury” – kształtowanie wrażliwości dziecka na piękno natury, chronienie środowiska, dbanie o przyszłość kolejnych pokoleń
- h) Światowy Dzień Kota – zbiórka darów dla schroniska w Sokółce

- i) Przedstawienie teatralne w wykonaniu rodziców „Komputer i bajka” – sprawienie radości dzieciom, włączenie rodziców w działania społeczne
- j) Organizowanie spotkań z pedagogiem, psychologiem i logopedą – wsparcie rodziców w codziennych działaniach

W odniesieniu do celu strategicznego: **„Budowa systemu wsparcia na rzecz osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa m.in. z uwagi na brak pracy ze szczególnym uwzględnieniem ich aktywizacji i przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie”** realizowano cel szczegółowy:

- podejmowanie działań na rzecz poprawy sytuacji bytowej osób i rodzin żyjących w biedzie, w ramach następujących kierunków działań:

1. Realizacja Projektu: „Program wsparcia społeczno – zawodowego dla osób objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce”

realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanego w okresie od 01.01.2010r. – 31.12.2010r.

Projekt skierowany był do grupy 68 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w tym 13 osób kontynuujących udział w projekcie 2009r., oraz 55 osób młodych w wieku 15 – 25 lat. Problem bezrobocia dotyka coraz częściej osoby młode które z powodu braku doświadczenia mają szczególne problemy z poruszaniem się po rynku pracy. W znalezieniu zatrudnienia często przeszkadzają im również zbyt niskie kwalifikacje zawodowe. Głównym celem projektu było objęcie osób młodych kompleksową pomocą, która pozwoli zaistnieć na rynku pracy i zdobyć na nim trwałą pozycję.

I Grupa 13 osób kontynuujących udział w projekcie otrzymała wsparcie w postaci:

- a) Terapii psychospołecznej w formie wykładów i warsztatów motywacyjnych.
Treningi były prowadzone w formie wyjazdowej oraz stacjonarnej,
- b) Indywidualne poradnictwo zawodowe – łącznie przeprowadzono 58,5 godz. doradztwa
- c) Indywidualne poradnictwo, konsultacje i wsparcie psychologa – 26 godz. doradztwa
- d) Kursy i szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe:
  - kurs Palacz kotłów wodnych i parowych na paliwa stałe i ciekłe – 2 osoby
  - kurs Nowoczesny sprzedawca – 5 osób
  - kurs Opiekun osób starszych – 6 osób

II grupa 55 osób młodych otrzymała wsparcie w postaci:

- a) Doradztwo specjalistyczne – doradca zawodowy – łącznie przeprowadzono 81 godz. doradztwa
- b) Rozwijanie zainteresowań i zdobywanie nowych kompetencji:
  - kurs prawo jazdy kat. B – 41 osób
  - obóz językowy w Murzasichle – 15 osób
  - warsztat informatyczny – 15 osób
  - warsztat fotograficzny – 12 osób
  - warsztat DJ – 12 osób
  - warsztat dziennikarski – 12 osób
- c) Warsztat psychologiczny – 45 godz. warsztatu

W ramach projektu odbyły się dwie wycieczki do Warszawy.

Grupa I uczestniczyła w wyjeździe w dniu 27 września 2010 roku

Grupa II w dniu 15 listopada 2010 roku.

Udział w projekcie umożliwił udzielenie indywidualnym osobom oraz ich rodzinom pomocy w odbudowaniu i podtrzymywaniu umiejętności w życiu społeczności lokalnej.

68 osób podniosło swoje kwalifikacje zawodowe , nabyło pewność w kontaktach interpersonalnych, umiejętność pracy w zespole co w przyszłości w ułatwi odnalezieniu „siebie” na rynku pracy.

Ogólna wartość projektu wyniosła: 462 655,74 zł

w tym kwota dofinansowania: 403 371,54 zł, oraz wkład własny 59 284,20 zł

2. Objęcie pracą socjalną osób długotrwale bezrobotnych, tak by zachęcić je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia. W szczególności dążenie do udzielenia osobom bezrobotnym wszechstronnej pomocy w zakresie: poradnictwa, zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy.

3. Objęcie materialną pomocą rodzin dotkniętych problemem ubóstwa i bezrobocia. Realizowano w oparciu o system wsparcia wynikający z Ustawy o pomocy społecznej, oraz Ustawy o świadczeniach rodzinnych i Ustawy o zaliczce alimentacyjnej i postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych (obowiązywała do 30 września 2008 roku), oraz Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (obowiązuje od 1 października 2008 roku).

4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce był partnerem Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Ziemi Sokólskiej „Barka” przy realizacji projektu: „Droga do pracy” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt realizowany był w okresie od 04.01.2010r. do 30.11.2010r. Celem głównym projektu było zbudowanie bazy społecznej dla zakładu aktywności zawodowej. Do głównych zadań Ośrodka Pomocy Społecznej jako partnera przy realizacji projektu należało: wsparcie działań projektu poprzez współudział w realizacji następujących działań: rekrutacja, promocja, diagnoza potrzeb i możliwości Beneficjentów Ostatecznych, poszerzenie bazy danych osób niepełnosprawnych, budowanie sieci wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych, analiza rynku pracy, poszukiwanie odbiorców produktów zaz-u.

5. Przedszkole Nr 5 w Sokółce przeprowadził akcję „Góra Grosza” – zebranie funduszy na pomoc dzieciom. Zbiórka miała dobrowolny charakter dzieci i rodziców. Celem akcji było uwrażliwienie na potrzeby innych.

W ramach celu strategicznego „**Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, zapewniającego im właściwą opiekę**” w oparciu o następujące cele szczegółowe:

1. Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy
  - Zapewnienie usług opiekuńczych wykonywanych przez opiekunki domowe dla 26 środowisk wymagających pomocy osób drugich
  - Zorganizowanie świadczeń specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 12 środowiskach
  - Zapewnienie usług świadczonych osobom niepełnosprawnym intelektualnie przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Sokółce dla 12 osób.
2. Usprawnienie osób starszych i niepełnosprawnych
  - Stały kontakt z pielęgniarkami środowiskowymi i lekarzami rodzinnymi
  - Pomoc w skierowaniu osób do Zakładu Opiekuńczo Leczniczego w Sokółce
  - Pomoc w skierowaniu osób do zakładu Pielęgnacyjno – Opiekuńczego w Krynkach
  - Pomoc w skompletowaniu dokumentów kierowanych do Powiatowego zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Sokółce
  - Kierowanie do Krajowego Ośrodka Mieszkalno – Rehabilitacyjnego dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Dąbku.
3. Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom najbliższym.
4. Aktywizacja osób upośledzonych i chorych psychicznie
  - Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy
  - Propagowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w Sokółce
  - Współpraca ze stowarzyszeniem Barka

5. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce przygotował Wigilię dla samotnych. W Wigilii wzięło udział 91 osób. Uczestnicy otrzymali paczki łącznie wydano 150 paczek.

Przyjęto poniższe kierunki działania:

1. Diagnoza potrzeb ludzi starszych i niepełnosprawnych oraz dążenie do ich zaspokojenia.
  - Pracownicy socjalni w ramach pracy terenowej systematycznie odwiedzali osoby starsze i niepełnosprawne celem zdiagnozowania ich potrzeb
  - W razie konieczności zajmowano się aktywizacją rodzin do zapewnienia niezbędnych potrzeb życiowych ich najbliższych.
2. Utrzymanie osób niepełnosprawnych i starszych w miejscu ich zamieszkania w szczególności poprzez:
  - a) Propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia
    - Pracownicy socjalni podczas przeprowadzania wywiadów propagowali w/w styl życia
    - Współpraca ze Związkiem Emerytów i Rencistów
    - W ramach zajęć rekreacyjno – usprawniających domownicy Środowiskowego Domu Samopomocy uczestniczyli przede wszystkim w zajęciach na basenie, chodzili na spacer, grali w ping-ponga. Organizowane były wycieczki rowerowe i piesze, zwłaszcza do lasu w celu zbierania szyszek, wykorzystywanych przy wykonywaniu choinek i stroików w okresie Świąt Bożego Narodzenia.
  - b) Ułatwienie kontaktu z placówkami rehabilitacyjnymi:
    - Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej. W 2010 roku w DPS przebywało 16 osób
    - Współpraca z personelem Zakładu Opiekuńczo Zdrowotnego w Sokółce
    - Współpraca z personelem Zakładu Pielęgnacyjno – Opiekuńczego w Krynkach

- c) Rozwijanie usług opiekuńczych w szczególności poprzez dostarczenie do miejsca zamieszkania bezpłatnych obiadów dla 26 środowisk.
3. Sokólski Fundusz Lokalny zorganizował trzy zbiórki żywności dzięki którym 120 dzieci otrzymało pomoc żywieniową.
4. W ramach funduszu stypendialnego Sokólski Fundusz Lokalny przyznał stypendia ze środków własnych Fundacji SFL, przyznano dwa stypendia po 500 zł dla uczniów niepełnosprawnych i jedno stypendium motywacyjne w kwocie 1000 zł.
5. Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów w Sokółce wydawał produkty żywnościowe dla członków swojego klubu, promował rozwianie form zagospodarowani wolnego czasu i integracji środowiska seniorów. Odbyły się dwa spotkania osób niepełnosprawnych.
6. Koło Terenowe PZN w Sokółce organizowało następujące działania w ramach tego celu strategicznego:
- a) wycieczka krajoznawcza – aktywizacja osób starszych, integracja środowiska osób niepełnosprawnych
  - b) „Dzień Białej Laski” – święto osób niewidomych i słabo widzących
  - c) spotkanie opłatkowe – integracja środowiska z innymi grupami osób niepełnosprawnych

Cele i kierunki działań w ramach celu strategicznego **„Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy”** są realizowane zgodnie z przyjmowanym corocznie przez Radę Miejską Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zawierającym szczegółowe działania w tym zakresie.

1. W ramach **Szkolnych Programów Profilaktycznych** 2010 roku, szkoły na terenie gminy Sokółka otrzymały dofinansowania na realizację programów posiadających elementy profilaktyki i edukacji.

Lp.	Nazwa szkoły	Nazwa programu	Kwota
-----	--------------	----------------	-------

			dofinansowanie
1	Gimnazjum Nr 1	„Chcemy żyć zdrowo, bez uzależnień i przemocy”	4000 zł.
2	Zespół Szkół Ogólnokształcących	„Żyj zdrowo i bezpiecznie”	4000 zł.
3	Szkoła Podstawowa w Starej Rozedrance	„Tańcem wyrażamy siebie”	2000zł.
4	Szkoła Podstawowa w Starej Kamionce	„Dbam o bezpieczeństwo swoje i innych” i „Kocham Cię Polsko! –profilaktyka inaczej...”	3500 zł.
5	Szkoła Podstawowa w Maławiczach Dolnych	„Moje bezpieczne zajęcia pozalekcyjne” i „Bawimy się w teatr”	3500 zł.
6	Zespół Szkół Integracyjnych	„Aktywnie, zdrowo i sportowo”	4000 zł.
7	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sokółce	Szkolne programy profilaktyczne	4000 zł.
RAZEM			25 000 zł.

Dodatkowo były ogłaszane Otwarte Konkursy Ofert dla organizacji pozarządowych na realizację programów z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

Dofinansowanie otrzymali zgodnie z zamieszczoną tabelą.

UMOWY ZAWARTE NA REALIZACJE ZADAŃ Z ZAKRESU

PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI I NARKOMANII W 2010 R.

Lp.	Realizator/nazwa projektu	Nr umowy	Kwota dofinansowania
1	Fundacja „Sokółski Fundusz Lokalny”/”Świetlica socjoterapeutyczna Stokrotka”	398/EO/2010//GPRPA	25 000 zł.
2	Klub Sportowy „Sokół”/”Działamy sportowo i zdrowo w Klubie „Sokół”	400/2010/EO/2/GPRPA	27 000 zł.
3	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Białostocka/ „Służba naszym celem”	409/10/OS/3/GPRPA	5 000 zł.
4	Uczniowski Klub Sportowy „Batory”/”Kto pływa ten zdrowie wygrywa”	408/10/OS/4/GPRPA	5 500 zł.
5	Fundacja „Sokółski Fundusz Lokalny”/”Ośrodek Wsparcia Rodziny”	412/10/OS/5/GPRPA	25 000 zł.

6	Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski/"Blżej siebie"	420/10/OS/6/GPRPA	2 000 zł.
7	UKS „Orliki” w Starej Kamionce/"Moje wymarzone bezpieczne wakacje"	410/10/OS/7/GPRPA	4 000 zł.
8	Stowarzyszenie Kulturalno-Artystyczne „Art.-Przychodnia”/"Boli Cię twoja artystyczna dusza? Przyjdź do Art.-Przychodni. Art.-Przychodnia Centrum Kultury Niezależnej"	411/10/OS/8/GPRPA	6 500 zł.
9	Stowarzyszenie „Uniwersytet Trzeciego Wieku”/"Aktywność Seniorów UTW na rzecz profilaktyki i integracji"	421/10/OS/9/GPRPA	5 000 zł.
10	UKS „Mikolo”/"Młodość z pasją, młodość bez uzależnień"	422/10/OS/10/GPRPA	5 000 zł.
11	Fundacja „Sokólski Fundusz Lokalny”/"Świetlica Koniczynka"	Aneks Nr 2 do umowy Nr 4/08 z dnia 11 lutego 2008 r.	25 000 zł.
12	Klub Sporty „Sokół”/	427/2010/EO/11/2010	6 500 zł.
13	Fundacja „Sokólski Fundusz Lokalny”/"Wakacje 2010"	440/EO/10/12W/GPRPA	14 500 zł.
14	Archidiecezja Białostocka Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa/"Warszawski dzień"	441/EO/10/13W/GPRPA	5 000 zł.
15	Fundacja „Sokólski Fundusz Lokalny”/"Działaj Lokalnie VII"	442/EO/10/14/GPRPA	15 000 zł.
16	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Szlak Tatarski”/"Sport najlepszym dopalaczem"	751/10/OS/1/GPRPA	800 zł.
17	Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski/"Spotkanie integracyjne osób niepełnosprawnych i słabo widzących z gminy Sokółka"	752/10/OS/15/GPRPA	700 zł.
18	Klub Sportowy „Sokół”/"Zdrowie poprzez sport w Klubie „Sokół"	761/10/OS/1/GPRPA	3 700 zł.
19	Stowarzyszenie Kulturalno-Artystyczne Art.-Przychodnia”/"Świąteczne granie"	805/10/OS/1/GPRPA	1 000 zł.
RAZEM			182 200 zł.

2. **Wspólnie ze Strażą Miejską** rozdysponowano wśród sklepów sprzedających alkohol, naklejki na kasy sklepowe oraz specjalne zawieszki na regały, przypominające o zakazie sprzedaży alkoholu nieletnim.
3. W ramach **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych** prowadzone są trzy świetlice socjoterapeutyczne: w Przedszkolu Nr 2 w Sokółce i Fundacji „Sokólski Fundusz Lokalny”. W zajęciach uczestniczyła młodzież często z rodzin niepełnych lub o niskim statusie materialnym. W świetlicy znajdowały pomoc w odrabianiu lekcji czy okazję do zabawy i nauki przy komputerze. Prowadzono również w miarę potrzeb i posiadanych środków dożywianie dzieci. Dotyczyło to przede wszystkim dzieci z rodzin ubogich i zaniedbanych wychowawczo. Prowadzono terapię indywidualną i grupową dla dzieci realizowane przez psychologa i pedagoga. Prowadzono zajęcia plastyczne, komputerowe oraz pomoc w odrabianiu lekcji. Zorganizowano dla dzieci Dzień dziecka, Andrzejki, Mikołajki i Wigilię. Zorganizowano wypoczynek w czasie ferii zimowych, dzieci uczęszczały na basen i lodowisko. W czasie wakacji organizowano wycieczki jednodniowe.
4. **Szkoła Podstawowa w Boguszach** realizowała w ramach tego celu projekt: „Klub Bezpiecznego Puchatka” mający na celu poprawę bezpieczeństwa w domu, w szkole i w drodze do szkoły, oraz projekt „Bezpieczne dziecko” mający na celu uwrażliwienie dziecka na troskę o własne bezpieczeństwo oraz bezpieczeństwo w kontaktach z innymi ludźmi.
5. **Przedszkole Nr 5 w Sokółce** prowadziło edukację antynikotynową „Czyste powietrze wokół nas” – szerzenie profilaktyki w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.
6. **Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sokółce** wdrażał stosowne formy profilaktyki alkoholowej i narkotykowej kierowane w szczególności do dzieci i młodzieży

W ramach celu strategicznego „**Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych i rozwój wolontariatu**” określonego poprzez cele szczegółowe:

1. Ocena działań organizacji pozarządowych na terenie gminy
2. Zwiększenie możliwości współpracy pomiędzy poszczególnymi organizacjami pozarządowymi
3. Stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju działalności wolontaryjnej na terenie gminy

Dokonano następujących działań:

1. Kontynuacja systematycznej współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi
  - Od 2004 roku obowiązuje uchwalona przez Radę Miejską w Sokółce Karta Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
  - Każdego roku **Rada Miejska** podejmuje uchwałę w sprawie programów współpracy z organizacjami pozarządowymi zawierającą szczegółowe priorytety dla partnerów zadań publicznych, które w szczególności mogą być realizowane z organizacjami pozarządowymi.
2. Podjęcie działań w kierunku inwentaryzacji możliwości działania i potrzeb organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy.
  - Na stronach internetowych Sokółki zgromadzono bazę danych zawierającą podstawowe dane teleadresowe i kontakt z liderami poszczególnych organizacji pozarządowych
3. Zwiększenie dostępu do informacji o działalności organizacji pozarządowych na terenie gminy
4. Inicjowanie ruchu wolontaryjnego na terenie gminy poprzez uczestnictwo w szkoleniach dla liderów.
5. Propagowanie idei samopomocy, wolontariatu i obywatelskiego uczestnictwa w społeczności lokalnej, m.in. na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych.

6. Przedszkole Nr 1 w Sokółce uczestniczyło w wolontariacie „Podaruj dzieciom misia” organizowanym przez Bibliotekę Pedagogiczną w Sokółce. Celem akcji była pomoc najuboższym dzieciom z Domów Dziecka.
7. Wolontariusze z Zespołu Szkół Rolniczych w Sokółce przedstawili Jasełka na Wigilii organizowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce.

PODSUMOWANIE

Funkcjonowanie przyjętej Strategii zależeć będzie od współpracy pomiędzy wymienionymi instytucjami. Działania podjęte podczas realizacji celów strategicznych zmniejszyły paupertyzację społeczeństwa i mobilizowały środowisko lokalne.

Przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym, stoją do rozwiązania trudne problemy społeczne. Pogłębiające się dysproporcje dochodowe rodzin, zjawiska związane ze sferą ubóstwa, niedostatek materialny rodzin, problemy egzystencji osób samotnych i starszych oraz niepełnosprawnych- tworzą powiązany ze sobą konglomerat problemów społecznych, które decydują w istocie o sposobie odczuwania jakości życia przez społeczność lokalną.

Od skuteczności ich rozwiązania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej jaką stanowi gmina. Rozwiązanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, dlatego celowe jest strategiczne podejście, również na poziomie lokalnym, do zagadnień ze sfery polityki społecznej.

Strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w mieście oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

Problemy społeczne nie są cechą pojedynczych osób ale całych środowisk, rodzin, grup społecznych i takie postrzeganie zjawisk, pozwala na strategiczne rozwiązania społeczne na poziomie lokalnym. Systemowe podejście daje szansę na rozwiązania strukturalne i skuteczne wyłączenie osób z systemu pomocy społecznej w wyniku ich reintegracji zawodowej.

Zmiany w funkcjonowaniu pomocy społecznej w kierunku rozwiązań systemowych stanowią szansę na to, że następne pokolenie, nie stanie się podopiecznymi pomocy społecznej. Działania w ramach Strategii, pozwolą nie tylko na usuwanie przyczyn tkwiących często w sferze psychicznej i społecznej czy

rozszerzenie form pomocy instytucjonalnej, ale na skuteczne rozwiązanie problemów poszczególnych grup docelowych.

Ważną częścią strategii społecznej jest wypracowanie propozycji projektowych związanych z europejskimi funduszami strukturalnymi. Wzmacnia to system instytucjonalnej pomocy o nowe formy i rodzi partnerstwo organizacyjno – finansowe, co daje szansę na skuteczniejsze działania w sferze łagodzenia problemów społecznych.